

Η γλαύκα των αποφοίτων

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Έδρα:
3^ο Σεπτεμβρίου 56,
104 33 Αθήνα,
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ
Αριθμός 20/85
Πρωτοδικείο Αθηνών
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985
13504/85
ΑΦΜ 999753434

Η δική μας Ολυμπία

Εορταστικό αφιέρωμα στην Αιγυπτιώτισσα κυρία
των γραμμάτων και των τεχνών Ολυμπία Καράγιωργα

Η Γλαύκα γιορτάζει την επιστροφή της Ολυμπίας Καράγιωργα στη Λέρο στις 24 Ιουλίου 2020, ύστερα από πολύμηνη περιπέτεια που είχε αίσια έκβαση. Για τον λόγο αυτό δημοσιεύει αποσπάσματα από τη συνέντευξη που έδωσε η **Ολυμπία Καράγιωργα** το 2015 στην ιστορικό ερευνήτρια του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών **Ιωάννα Παπαθανασίου**, τα οποία ευγενικά παραχωρήθηκαν στη Γλαύκα για το παρόν εορταστικό αφιέρωμα. Με τα δικά της λόγια η Ολυμπία Καράγιωργα αφηγείται, γλαφυρά, περιστατικά και στιγμιότυπα από τη ζωή της στην Αίγυπτο.

Από το Ροεινό Αρκαδίας στη Μανσούρα: το οδοιπορικό του πατέρα μου

Ο πατέρας μου, Αθανάσιος Καράγιωργας, που γεννήθηκε στο Ροεινό Αρκαδίας, τελείωσε το σχολαρχείο στην Τρίπολη, που εκείνη την εποχή ήταν Πανεπιστήμιο. Τότε ο πλούσιος αδελφός της γιαγιάς μου της Ολυμπιάδας, που ήταν διευθυντής σε μια πλούσια βαμβακοβιομηχανία στην Αίγυπτο, κάλεσε τον πατέρα μου να πάει να εργαστεί εκεί. Και όταν πήγε στον διευθυντή του σχολαρχείου να του το πει, είπε ο διευθυντής: «Μη μας τον πάρετε τον Καράγιωργα. Εμείς θα τον σπουδάσουμε, είναι εξαιρετικός φιλόλογος, πρέπει να γίνει καθηγητής».

Συνέχεια στη σελ. 2

Αγαπητά μέλη και φίλοι του συλλόγου μας.

Ύστερα από ένα διαφορετικό καλοκαίρι ευχόμαστε ένα φθινόπωρο με υγεία χωρίς δυσάρεστα και απρόοπτα.

Ζούμε την αγωνία των ημερών, είμαστε όμως συγκρατημένα αισιόδοξοι, ελπίζοντας σε καλύτερες μέρες κατά τις οποίες θα υλοποιήσουμε το πρόγραμμα με τις ωραίες εκδηλώσεις που έχουμε ήδη εξαγγείλει και θα πραγματοποιήσουμε επιτέλους τις συναντήσεις μας τις οποίες έχουμε αναστείλλει μέχρι νεωτέρας.

*Θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε για το ενδιαφέρον και τα τηλεφωνήματα που λαμβάνουμε και να σας παρακαλέσουμε να τακτοποιήσετε τις οικονομικές σας υποχρεώσεις προς τον σύλλογο ο οποίος είναι εδώ, υπάρχει, δραστηριοποιείται όπου επιτρέπεται και ετοιμάζει την επόμενη μέρα. **Ευχόμαστε υγεία σε όλους και καλή αντάμωση.***

Η δική μας Ολυμπία

Εορταστικό αφιέρωμα στην Αιγυπτιώτισσα κυρία των γραμμάτων και των τεχνών Ολυμπία Καράγιωργα

Συνέχεια από το εξώφυλλο

Και λέει ο αδερφός της γιαγιάς μου: «Θα τον κάνω πλούσιο στην Αίγυπτο». Και ο πατέρας δεν έγινε ποτέ πλούσιος, αλλά έκανε άλλα ωραία πράγματα. Ήταν εξαιρετικός στα θέματα της κοινότητας. Στην κοινότητα της Μανσούρας ήταν από τα πιο σημαντικά πρόσωπα, τα πιο υπεύθυνα και τα πιο πατριωτικά. Είχε βαθιά την αίσθηση του πατριωτισμού και είχε ιδρύσει και Στοά Τεκτόνων στη Μανσούρα. Τότε ο τεκτονισμός ήταν πολύ ψηλά, ήταν περισσότερο πνευματικός και ψυχικός παρά κάτι άλλο. Ήταν συνέχεια της φυσικής στάσης του πατέρα να βοηθάει. Είχε ιδρύσει και Σύλλογο Μανσουριανών Βιοπαλαιστών. Υπάρχει γράμμα του που συστήνει κάποιον σε μία άλλη εταιρεία και λέει: «Τον ξέρουμε, είναι καλός. Παρακαλούμε να γίνει δεκτός στη δουλειά». Συνέχεια βοηθούσε. Στην Αίγυπτο υπήρχαν πλούσιοι, μεσαίοι, αλλά και πολλοί φτωχοί. Γι' αυτό υπήρχαν και φιλόπρωχοι και πολύ οργανωμένη βοήθεια και είναι κάτι συγκινητικό. Ο μεγάλος ευεργέτης **Εμμανουήλ Μπενάκης**, ανάμεσα σ' αυτά που είχε προσφέρει, ήταν και ένα πολύ όμορφο κτίριο για να τρώνε τα φτωχά παιδιά δύο φορές την ημέρα. Δηλαδή δεν τα πέταξε σε μία κάμαρα, έπρεπε να είναι ειδικά κτισμένο. Ήταν ωραίος ο χώρος, πήγαιναν και έτρωγαν δύο φορές την ημέρα. Μια φορά, ήμουν μπροστά, έρχεται ένας συμμαθητής μου και λέει: «Κύριε Θανάση, ο πατέρας με έστειλε - ήταν επτά παιδιά - να σας πω ότι έχουμε να φάμε τρεις μέρες». Του έδωσε ότι μπορούσε και όταν έφυγε έφτιαξε με τα χέρια του ένα κουτί και έγραφε πάνω σε τρεις γλώσσες «μια οικογένεια είχε να φάει τρεις μέρες», στα Γαλλικά, στα Ελληνικά και στα Αραβικά. Και όταν γέμισε το κουτί, φώναξε τον συμμαθητή μου και του τα έδωσε. Βοηθούσε συνέχεια. Μια άλλη φορά έτυχε να είναι ο μόνος που πήγαινε να δει έναν γέροντα σε ένα αιγυπτιακό φτωχό ξενοδοχείο που δεν είχε κανέναν στον κόσμο και ήταν άρρωστος. Ήταν ο μόνος που πήγαινε να τον φροντίσει. Και ένα βράδυ του είπε ο γέροντας: «Θανάση, παιδί μου, σ' ευχαριστώ. Κάτω από εκεί-

νο το ντουλάπι έχει ένα κασελάκι, φέρ' το εδώ». Το φέρνει ο πατέρας, το ανοίγει. Ήταν γεμάτο χρυσές λίρες και του είπε: «Εγώ πεθαίνω. Πάρ' το, είναι δικό σου, σ' ευχαριστώ. Κανείς άλλος δεν με σκέφτηκε». Ο άνθρωπος πέθανε, ο πατέρας πήρε το κασελάκι, το πήγε στην **Ελληνική κοινότητα** και το κατέθεσε. Δεν πήρε ούτε μία χρυσή λίρα. Έκανε πάρα πολλά για την κοινότητα της Μανσούρας. Έφερε τον **προσκοπισμό** ώστε τα παιδιά, τα Σαββατοκύριακα, να μην τρέχουν στους δρόμους και χάνονται και κάνουν παρέες που δεν πρέπει.

Ο πατέρας υπήρξε ο καλύτερος ταξινόμος βάμβακος. Ταξινόμος είναι αυτός που, όταν έχει μαζευτεί το βαμβάκι, βλέπει αν είναι good, extra good. Ανάμεσα σ' αυτά παίζονται χιλιάδες λίρες. Ο πατέρας έλεγε τι είναι, αλλά διαφορές που είχε με τον θείο του τον έκαναν να τα παρατήσει. Όταν είδε ότι πήγε να κτυπήσει έναν Αιγύπτιο που έκανε λάθος στο ζύγι - ο πατέρας ήταν ωραίος sportsman - είπε: «Τρελλάθηκες, θείε; Θα κτυπήσεις άνθρωπο για το λάθος στο ζύγι». Και αυτό ήταν. Ήταν και διαφορετικοί, ο πατέρας βασιλόφρων, και λέω, τι ειρωνεία, ο σκληρός ήταν βενιζελικός και ο τρυφερός ήταν βασιλόφρων.

Ο πατέρας ήταν λάτρης της Αρκαδίας. Τραγουδούσε πάρα πολύ όμορφα τα δημοτικά τραγούδια, προπαντός το «Χάραξε η αυγή, πήρε το μεσημέρι, τώρα οι πέρδικες, τώρα οι πέρδικες αχνολούν και λένε, ξύπνα αφέντη μου και αγκάλιασε κορμί κυπαρισσένιο, άσπρο λαιμό». Ήταν μέσα του και χόρευε εξαιρετικά. Όταν θέλανε να στρωθεί ο χορός, φωνάζανε τον Καράγιωργα τον Θανάση, ήταν ο πρώτος του χορού. Δηλαδή σ' όλη την πορεία του στην Αίγυπτο έμεινε αφάνταστα Έλληνας και ελληνικός.

Ο πατέρας είχε και την αυλή του, είχε αυλικούς γύρω, τον θαυμάζανε, ήταν ωραίος ο πατέρας, ήταν λόγιος. Ξεκίνησα τη μόρφωσή μου από τη βιβλιοθήκη του πατέρα και σε ηλικία 18-19 χρονών είχα διαβάσει όλα τα κλασικά στα Γαλλικά από μία εκδοτική σειρά Librairie Nelson. Διάβασα όλα τα μεγάλα μυθιστορήματα

στα Γαλλικά μέχρι την ηλικία των 18 και ξεκίνησε ο λόγος μέσα μου να δουλεύει.

Το σχολείο μου στην Μανσούρα

Τελείωσα το σχολείο το '52. Μέχρι που έφυγα εγώ δεν ήταν υποχρεωτική η αιγυπτιακή γλώσσα. Απορώ. Κάναμε, τα κορίτσια, τρεις ώρες την εβδομάδα εργοχειρο για την προίκα μας και τα αγόρια εκείνη την ώρα κάνανε Αραβικά. Τα αγόρια ξέρανε καλά Αραβικά και δεν μπορώ να καταλάβω πώς, με δύο ώρες την εβδομάδα Αραβικά από την πρώτη Γυμνασίου έως την έκτη, δεν μάθαμε τη γλώσσα τα κορίτσια. Θυμάμαι, στην τελευταία τάξη που είχαμε εξετάσεις, ο γλυκύτατος καθηγητής μας, μάς έβαλε στον πίνακα να κάνουμε πρόταση με δέκα λέξεις. Και τι έκανα εγώ; Ήξερα να γράφω τη λέξη αχέμπ, αγαπώ. Και βάζω αχέμπ Ελλάδα, αχέμπ το τρένο, αχέμπ την κουζίνα. Και έρχεται και λέει: «Καράγιωργα, αγαπάς τα πάντα εσύ».

Μια μέρα σχολική. Φτάναμε στις οκτώ. Μετά οι ποδιές. Ένα μπλε, όχι μπλε σκούρο, μπλε δυνατό, γαλάζιο, ωραίο. Με δύο γιακάδες, δύο πιέτες από πάνω έως κάτω γιακαδάκι, με δύο άσπρα σειρίτσια. Αλλοίμονο αν ήταν η ποδιά μισό πόντο πάνω από το γόνατο. Φώναζε η κυρία: «Ελα εδώ εσύ. Αύριο θα το έχεις κατεβάσει δύο πόντους και χαιρετισμούς στη μαμά σου». Πάρα πολύ αυστηρά, αλλά ήταν ένα θέαμα εξαιρετικό. Έβλεπες μια τελειότητα και, χωρίς να το καταλάβουμε, το γλεντούσαμε και εμείς, γιατί ήταν κάτι ωραίο.

Σπουδάζοντας Κοινωνιολογία στο Αμερικανικό Πανεπιστήμιο του Καΐρου

Είχαμε στη Μανσούρα έναν θαυμάσιο δάσκαλο - γι' αυτό ο ρόλος του δασκάλου είναι σπουδαίος - έναν εξαιρετικό καθηγητή στα Αγγλικά, τον κ. **Κοκκίνη**, ένα νέο άνθρωπο που είχε τελειώσει το Αμερικανικό Πανεπιστήμιο του Καΐρου. Μας έκανε Αγγλικά και είχαμε γίνει όλοι τζίνια γιατί ήταν καλός καθηγητής. Μια μέρα με φωνάζει και μου λέει: «Μπίτσα,

πρέπει να πας στο Αμερικάνικο Πανεπιστήμιο του Καΐρου να σπουδάσεις. Αυτό τελείωσα εγώ και σου πάει πάρα πολύ». Λέω: «Δεν θα με αφήσουν. Είμαι μοναχοπαίδι». Αρχίζει μια εκστρατεία. Πήγε εκείνος στον πατέρα μου. Πήγαινε ο πρόεδρος και πήγαινε και ο παπάς. Πηγαίνανε να του πούνε «αφήστε τη», γιατί είχα γίνει πολύ καλή μαθήτρια. Άρχισε αυτό να βράζει. «Όχι το παιδί μου μόνο του». Σιγά-σιγά τον έπεισαν και με σφιγμένη καρδιά με αφήσανε να πάω να σπουδάσω στο Αμερικάνικο Πανεπιστήμιο του Καΐρου. Επήγα εκεί, είδα τα μαθήματα και ήταν υπέροχα. Ήταν ένα παλιό ισλαμικό παλάτι κι ήταν δωρεά του τότε ιδιοκτήτη για να γίνει Αμερικάνικο Πανεπιστήμιο του Καΐρου, όπου οι δύο πολιτισμοί, ο δυτικός και ο ανατολικός, θα σμίγανε. Και πραγματικά αυτό ήταν.

Πλήρωνες, ήταν ιδιωτικό. Μετά την πρώτη χρονιά που πήγαινα πολύ καλά, όλο Α και Β, ήμουνα πολύ αγαπητή, γιατί ήμουνα με όλους. Οι άλλοι Έλληνες είχαν κάνει τη γωνιά της καφετέρας, μια φασαρία, κακό. «The Greeks» και δεν μιλούσαν στους άλλους. Λέω: «Παιδιά, ξέρετε κάτι; Εγώ ήρθα για να γνωρίσω και τους άλλους λαούς. Έως τώρα γνώρισα μόνο την Ελλάδα. Δεν ξέρω τι θα κάνετε, αλλά εγώ θα ανακατευτώ με όλους». «Αφού είσαι Ελληνίδα». «Και Ελληνίδα και από όλα τα άλλα θα είμαι» και είχα γίνει αγαπητή. Είχε και Ιταλούς. Οι περισσότεροι ήταν από τις αραβικές χώρες, από Παλαιστίνη, από Συρία, από Ιορδανία, από Λίβανο, από Νότια Αραβία. Τι ωραίοι άνθρωποι, τι ωραίοι! Φινετσάτοι, με μια ευγένεια ενδόμυχη, ωραίοι άνθρωποι και ήμουνα πανευτυχής μαζί τους. Οι δικοί μας όλο φασαρία. Γινότανε το σώσε. Μια φορά το χρόνο γίνοντουσαν εκλογές, η ιδανική φοιτήτρια, και ήταν πολύ σοβαρή υπόθεση γιατί ψήφιζε όλο το student body και έπρεπε να έχεις Β Plus στα προηγούμενα χρόνια και ένας άλλος όρος, to be popular among all cultures, to be good at sports. Και μέχρι τότε είχαν πάρει αυτόν τον τίτλο μόνο άτομα του αραβικού κόσμου. Την τρίτη χρονιά μου λέει ένας συμφοιτητής μου: «Olympia,

why don't you go for it». Του λέω: «I'm Greek». «Never mind, we Palestinians will take over». Και αρχίζει μια εκστρατεία vote for Olympia. Έχω μια φωτογραφία που είμαι η μόνη γυναίκα και γύρω μου, με το vote for Olympia, Σύριοι, Πέρσες, Άραβες. Με ψήφισαν και ανακηρύχθηκα η ιδανική φοιτήτρια. Ψήφισαν όλοι. Και επειδή έκανα παρέα με όλους και ήμουνα και καλή μαθήτρια πήρα τον τίτλο της ιδανικής φοιτήτριας, που ήταν μεγάλη υπόθεση. Ήταν γεγονός. Η μόνη non Arabic ήμουνα εγώ. Έζησα την πιθανότητα, έζησα την ομορ-

φιά της πιθανότητας μιας κοινωνίας που είναι ευτυχισμένη και με ομορφιά, τόσο όμορφα.

Στο πανεπιστήμιο αυτό θα μπορούσε να σπουδάσει κανείς τα πάντα, θετικές επιστήμες, Literature, Science, με εξαιρετικούς καθηγητές από όλο τον κόσμο. Δηλαδή η μισή μόρφωση ήταν τα βιβλία και οι διαλέξεις ή διδασκαλίες. Και το άλλο ήταν οι διάφοροι λαοί και ο καθηγητής που ήταν από άλλη κουλτούρα. Μαθαίναμε από το βιβλίο, αλλά και με την ζωντανή ύπαρξη τόσων πολιτισμών. Δίπλα μου καθότανε ο γιος του βασιλιά του Σουδάν, γλυκύτατος, πεντακάθαρος, με γραβάτα άσπογη κ.λπ. Μ' αγαπούσε πολύ γιατί του εξηγούσα τον Πλάτωνα. Έμαθα τους διαλόγους του Πλάτωνα από Αιγύπτια καθηγήτρια και τους μετέδωσα

στον πρίγκιπα του Σουδάν ο οποίος με κερνούσε κόκα-κόλα κάθε φορά. Έρχεται μία μέρα και μου λέει: «Olympia, I have to take a test, I've no idea. Can you help me?». Λέω «Ok». Πάμε στην καφετέρια. Παίρνω το βιβλίο «Οι διάλογοι του Πλάτωνα». Είχα κάνει τις απλοποιήσεις μου. Είπε, είπε και του λέω: «Did you understand?». Μου λέει: «Is that all?». «What do you mean?» του λέω. «I liked it» μου λέει. Του άρεσε η Πολιτεία του Πλάτωνα. Λέω: «Buy books of Plato» και πέρασε με Β. Αριστούργημα.

Δεν αντιμετώπιζαν πολλά θέματα, ήταν όλα πολύ πλούσια παιδιά. Όλοι που σπουδάζανε ήταν από πλούσιες οικογένειες. Ποτέ δεν μου πέρασε από το μυαλό - μετά που έγινα γνωστή ως καλή φοιτήτρια, γιατί κάθε εξάμηνο ήταν The Dean's Honor List και πάντα το όνομά μου ήταν εκεί - θα μπορούσα να πάω στον διευθυντή και να προτείνω μια υποτροφία και πόσο θα βοηθούσε τον πατέρα μου. Το σκέφτηκα μόνον όταν μου το είπε ένας άλλος Έλληνας, πολύ καλός, που πήρε υποτροφία. Μου είπε: «Ολυμπία θα μπορούσες και εσύ να είχες πάρει». Θα μπορούσα να βοηθήσω τον πατέρα. Και μόνο η χαρά ότι τιμήθηκε το παιδί του.

Μας δώσανε καταλόγους με τα μαθήματα και την περιγραφή του καθενός. Όταν διάβασα, εγώ λέω «αυτό έχω ανάγκη», γιατί ήμουνα στα σύννεφα, λογοτεχνία, ποίηση, μουσική. «Αυτό θέλω». Ενστικτωδώς πήγα και είχαμε εξαιρετικούς καθηγητές με τη μισή προσφορά να είναι η κουλτούρα που αντιπροσώπευαν. Μιλάω για την Κοινωνιολογία. Είχαμε καθηγητές Κοινωνιολογίας απ' όλο τον κόσμο: Άγγλοι, Αμερικάνοι, Γαπωνέζοι. Η διατριβή μου ήταν για τους μεικτούς γάμους, γιατί τα ζευγάρια τα περισσότερα ήταν από διαφορετικές θρησκείες. Θυμάμαι αυτό το φοβερό, όταν στην κρίση του Σουέζ τα ζευγάρια που ήταν Εβραίοι και Γαλλίδα ή Εβραία και Γάλλος, αυτά που δεν χώρισαν από μόνα τους ως Εβραίοι από Άραβες, τους υποχρέωσαν οι άλλοι. Οι Παλαιστίνιοι είπανε στον Παλαιστίνιο «να χωρίσεις από τη Ζιζέλ». «Μα την αγαπώ». «Τώρα τελειώσανε αυτά, είμαστε εχθροί». Σε μια μέρα άλλαξε το κρά-

τος, μια παγωμάρα. Όση ήταν η προσφορά στο μάθημα, τόση ήταν και στο διάλειμμα με τόσο κόσμο από διαφορετικές πατρίδες.

Την έρευνα τη γνώρισα όταν έκανα τα questionnaire των φοιτητριών και των φοιτητών πώς θα αντιμετωπίσουν τον μεϊκτό γάμο. Αυτή ήταν η πρώτη που έκανα και μετά ένα χρόνο εργάστηκα στα γραφεία επάνω και με στείλανε να πάρω συνεντεύξεις από απόφοιτους του Πανεπιστημίου πριν 20 και 10 χρόνια. Τότε γνώρισα ένα Κάιρο που δεν το ήξερα. Βρέθηκα σε απίθανες γειτονίες για να δούμε ποια ήταν η μοίρα των αποφοίτων. Θυμάμαι μια φορά, παιδιά, χτυπάω το κουδούνι και βγαίνει μια γριά Ελληνίδα. Λέω: «Γεια σας. Με λένε Ολυμπία Καραγιωργα. είμαι Ελληνίδα, αυτό και αυτό». Και μου λέει: «Ξέρω, ήρθατε να ξελογιάσετε το γιο μου. Δεν θα πάει στην Αμερική και δεν θα πάρει υποτροφία». Και μπαμ μου κλείνει την πόρτα. Φοβήθηκε η γυναίκα ότι πήγαινα να προτείνω υποτροφία, να χάσει το μόνο άνθρωπο που την φρόντιζε. Υπήρχε και φτώχεια των Ελλήνων στην Αίγυπτο. Η εμπειρία με τους διάφορους λαούς ήταν πολύ πλούσιο πράγμα.

Είχα μαγευτεί από τα μεγάλα ονόματα της Κοινωνιολογίας. Δεν κοιμόμουνα το βράδυ για να τελειώσω όλο το βιβλίο, ενώ είχαμε το πρώτο κεφάλαιο. Ένωθα πόσο μου πάνε, πόσο με στεριώνουνε αυτές οι γνώσεις. Τα βιβλία αυτά τα χάρισα στη βιβλιοθήκη του Κολλεγίου όταν ήρθα για να μην τάνε χαμένα. Γράφουν μέσα Olympia Karagiorga, American University Cairo. Μου άρεσε ιδιαίτερα η Συγκριτική θρησκειολογία. Μαγεύτηκα, ήταν εξαιρετικά. Η μελέτη των διαφόρων θρησκειών, οι διαφορές και η σχέση της θρησκείας ή μάλλον η επίδραση της θρησκείας στη ζωή την κοινωνική. Πόσο επηρεάζει αυτή η θρησκεία και, στη συνέχεια, σε ποιες χώρες η ίδια η θρησκεία έχει διαφορετικό αποτέλεσμα. Είχαμε και ένα εκπληκτικό μάθημα: την Καινή Διαθήκη, την Αγία Γραφή με τον Dr Brown. Τότε ήμουν άπιστη, είχα υπάρξει άπιστη. Ήταν ένα οβάλ τραπέζι, δέκα μαθητές και γινόταν μια κόντρα με τον καθηγητή. Εγώ: «I can prove everything through social research και τέτοια». Και ο άλλος μιλούσε για Θεό και Χριστό. Όταν δεν θέλανε να γίνει μάθημα οι άλλοι μου

λέγανε: «Olympia put some questions». Περνούσε η ώρα μια χαρά. Περνούσαμε τόσο ωραία.

Έμενα στην WMCA, ένα υπέροχο κτίριο με φοιτήτριες και από άλλα πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο. Εκεί ήταν άλλο γλέντι. Εκεί είχε γέλιο, είχε μια μεγάλη αίθουσα που ακούγαμε μουσική, φιλίες που γεννιόντουσαν, ήταν πάρα πολύ όμορφα. Στο έτος μας, το 1952, ήταν γύρω στους 250 φοιτητές. Οι κοπέλες ήταν αρκετές. Πολλές από αυτές ερχόντουσαν από το English school, American school, έτοιμες με τη γλώσσα. Ήταν η τελευταία αναλαμπή της αιγυπτιακής αριστοκρατίας. Ερχόταν η αλλαγή, η επανάσταση. Οι κοπέλες ήταν πιο προηγμένες από τις Ευρωπαϊκές. Ήταν μια αριστοκρατία που δεν μπορούμε να τη φανταστούμε εμείς. Ήταν ένας συγκερασμός της ευγένειας και του βάθους της Ανατολής με το μοντερνισμό της Δύσης. Ένα κοκτέιλ που δεν το έχω ξαναδεί. Απίστευτο κοκτέιλ. Πολύ πλούσιες, πολύ καλλιεργημένες και ανοικτές. Ήταν και Μουσουλμάνες. Η ζωή τους ήταν εντελώς μοντέρνα και τα ρούχα τους, κούκλες. Θυμάμαι να μπαίνουνε- ήταν τότε της μόδας το φουρώ και το τακούνι το τόσο και τα σκουλαρίκια και πολύ μακιγιάζ - πολύ όμορφες, να μπαίνουνε μέσα, κάτι καλλονές! Δηλαδή λυπάσαι γιατί, για να γίνει ένα τέτοιο κοκτέιλ, αναπόφευκτα θα συνεπάγεται και την ύπαρξη μιας μεγάλης φτώχειας για να γίνει αυτό το τελικό αποτέλεσμα. Πώς γίνανε όλες οι περιουσίες των Αιγυπτίων; Ήταν εξαιρετικές, αυτό το κοκτέιλ Ανατολής και Δύσης στην καλύτερη του εκδοχή ήταν συναρπαστικό. Το τένις και το σορτσάκι με το πλισέ το άσπρο, αγαπητά πρόσωπα, θαυμάσιες. Μου λείπουνε πολύ αυτές οι φιλίες. Υπήρχαν και γυναίκες καθηγήτριες. Έμαθα τους διαλόγους του Πλάτωνα από Αιγύπτια καθηγήτρια, όπως ήδη είπα. Η καθηγήτρια ήταν εξαιρετική και απλή. Ωραίος άνθρωπος. Έκανε και κάτι τέτοια, «I forgot how did he say that. Oh, yes». Έζησα μια ευτυχία ποιοτική τέσσερα χρόνια. Ένα όνειρο. Απλώς να το πούμε παγκοσμιότητα, πώς θα μπορούσαν να ήταν τα πράγματα. Ο αιγυπτιακός λαός δεν ήταν φανατισμένος, γιατί είχε πολλή αγάπη. Ο λαός έχει πολύ ζεστή ψυχή. Έζησα τι θα πει να είσαι ευτυχισμένος σε μια ευτυχισμένη κοινωνία. Τι

όμορφο που είναι. Έχουμε ξεχάσει πώς είναι η ευτυχία.

Οι σπουδές κοινωνιολογίας μου προσέφεραν μια αντικειμενικότητα, δηλαδή να ξεπεράσω τον συναισθηματισμό και να πάω σε πραγματικές καταστάσεις. Και το άλλο, την ομοιότητα των ανθρώπων, τα κοινά στοιχεία που έχουν όλοι οι άνθρωποι με το να είναι ανθρώπινες ψυχές: το ότι υπόκεινται στους ίδιους νόμους, πέρα από θρησκεία, πέρα από εθνικότητα, το ότι η παγκοσμιότητα δεν είναι ένα όνειρο, αλλά ότι μπορεί να γίνει. Δηλαδή συζούσαμε με τις διαφορές μας. Το περιβάλλον γύρω-γύρω, οι σπουδές οι ίδιες, τα μαθήματα, το ότι σπούδαζες κοινωνιολογία και όχι κάτι άλλο μου άνοιξε το μυαλό. Έκανε να κοπεί το συναίσθημα που είναι η λογοτεχνία- και είδα αντικειμενικά τα πράγματα. Γιατί πριν ήμουν μέσα στη λογοτεχνία, την τέχνη. Ήμασταν ρομαντικοί μια και δεν υπήρχαν σοβαρά προβλήματα οικονομικά. Υπήρχε ένας ρομαντισμός και βγήκα απ' αυτό και πήγα σε κάτι που λέγεται πραγματικότητα, πέρα από συναίσθημα και ρομαντισμό και ποίηση. Αυτό είναι αυτό. Επίσης με βοήθησε πάρα πολύ η συγκριτική θρησκειολογία, τι ωραίο μάθημα ήταν αυτό, οι θρησκείες. Στο τέλος ήταν μία θρησκεία. «Olympia, Olympia put a question. You get a coca-cola for me» λέγανε οι συμφοιτητές μου. Εγώ είχα γίνει άθεη. Έλεγα διάφορα στον Mr Brown και, στο τέλος, τον θυμάμαι έξαλλο. Μου είπε: «Olympia, I didn't manage to make you a Christian». Και πού να ήξερε πόσο χριστιανή θα γινόμουνα μετά, με ένα μόνο βιβλίο, την Καινή Διαθήκη. Πήρα το Bachelor of Sociology με honors.

Η φυγή από την Αίγυπτο

Ήρθαμε κακήν κακώς. Λέγαμε: «Πάω στην Αίγυπτο να βγάλω τους γονείς μου». Από σπίτι με επτά δωμάτια, όμορφα αντικείμενα - η μαμά ήταν ωραία, καλή νοικοκυρά- βρεθήκανε αυτοί οι άνθρωποι σε ένα ημιψόγειο στο Κολωνάκι που, για μένα ήταν καλά, αλλά πάρα πολύ δύσκολα. Όταν φτάσαμε με το αεροπλάνο, ο πατέρας είχε καρκίνο και έπρεπε κάθε 10 λεπτά να πηγαίνει τουαλέτα. Έχω μια περιγραφή φοβερή εδώ, στο αεροδρόμιο με τον ταξιτζή που μας έφερνε από τη Μανσούρα στο Κάιρο για το αεροπλάνο. Φέρνει τον πατέρα μέχρι

εκεί που θα καθόμασταν στο αεροδρόμιο. Φεύγοντας ο ταξιτζής γυρνάω και βλέπω την πλάτη του να τρέμει και του λέω: «Περίμενε. Γιατί κλαις;». Ήταν καλός άνθρωπος. Ο αιγυπτιακός λαός είχε βαθειά αισθήματα. Έκλαιγε που τον πήγε από τη Μανσουρά στο Κάιρο.

Άκουγες: «Έφυγε ο Γιανναρίδης, το φαρμακείο έκλεισε. Έφυγε ο τάδε. Και, με καθέναν που έφευγε, τρέμαμε πιο πολύ και προσπαθούσαμε, στον πατέρα που ήταν άρρωστος, να μη μάθει ότι φεύγανε οι φίλοι του. Και θυμάμαι είχε έρθει ο παπουτσής μας ο Έλληνας, γιατί στην Αίγυπτο είχε και πολύ πλούσιους, μέτριους και πολύ φτωχούς. Αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε. Γι αυτό υπήρχαν και οι φιλόπτωχοι, γιατί υπήρχαν φτωχοί. Αυτός ήταν ο κ. Όμηρος, ένας ωραίος τύπος που ήρθε να δει τον πατέρα μου που ήταν άρρωστος στην Αίγυπτο και ήταν πάρα πολύ ευχαριστημένος γιατί

είχε ανακαλύψει μια κόλλα που, όταν την έβαζες στο δέρμα και στο άλλο, δεν έφευγε ποτέ. Ήρθε να το πει στον πατέρα μου πανευτυχής: «Να δεις κ. Θανάση, θα κάνω πολλά χρήματα τώρα, γιατί θα έρχονται να κολλάνε τις σόλες τους όλοι». Και σε λίγο τι κάναμε, νομίζετε, η μαμά, ο κ. Όμηρος, ο πατέρας στο κρεβάτι, εγώ απέναντι; Τραγουδήσαμε «Και αν παρήλθον οι χρόνοι εκείνοι, των ερώτων χρυσή εποχή». Και κάποια στιγμή, καθώς αρχίζομε να ετοιμαζόμαστε, είπε μια κουβέντα ο πατέρας, που ήταν «Μπίτσα (έτσι με φώναζε) μην ξεχάσεις τις γραβάτες μου». Τις έχω ακόμα.

Πάντως εμείς δεν πρέπει να μιλάμε όταν σκεπτόμαστε τη Μικρασιατική Καταστροφή. Μας φερθήκανε καλά οι άνθρωποι και θυμάμαι, όταν φεύγαμε, όταν μάθανε ότι ο πατέρας έφευγε πια- το κατάστημά του ήταν καφεκοπτείο, κάτω το καφεκοπτείο και το σπίτι από πάνω- εγώ να ετοι-

μάζω τα τελευταία, το ταξί έρχεται και κάνω έτσι και τι βλέπω; Είχε γεμίσει όλος ο δρόμος από Αιγυπτίους που είχαν μάθει ότι ο κυρ-Θανάσης έφευγε και ήρθαν να του φιλήσουν το χέρι.

Τάδε εφη Ολυμπία: κατασταλάγματα μετά την πολύμηνη περιπέτεια της
«Δεν πρέπει να διαχωρίζουμε τον εαυτό μας από τους άλλους. Είναι κοινή η ανθρώπινη μας μοίρα».

«Να χρησιμοποιούμε πιο συχνά την καρδιά μας Μέσω καρδιάς συνεννοούμαστε. Τι να σου κάνει το μυαλό, το έχουμε αποξηράνει».

«Η πραγματικότητα είναι αυτό που έχουμε απέναντί μας, αλλά μπορεί να γίνει και αυτό που έχουμε μέσα μας».

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ ΤΗΝ
Κ.ΜΑΡΙΑ ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ.**

ΜΕΡΟΣ Β'

Η εξαήμερη περιπέτεια του Αγγελή Αγγελάκη στην Αιγυπτιακή ύπαιθρο κατά την επανάσταση του 1919

Παρουσίαση από τον **Γιώργο Κοτζά** συζύγου της Ντίνας, μικρότερης κόρης του Αγγελή.

Δια να κρυφθώ από τα όμματα των μαινομένων Φελάχων, εισέρχομαι εις την έσωθεν κάμαραν του μαγαζιού και από εκεί δια της οπισθίας πόρτας κατευθύνομαι προς το γραφείον του Πολυζών, όπου εκ των προτέρων είχαν μνηύσει τον υπάλληλόν του δια να φέρει τον γάιδαρόν μου.

Καβαλικεύω και μέσω του χωριού, μακριά από τα όμματα του μαινομένου όχλου εις το μαγαζί του Βαρέτα, εξέρχομαι του χωριού....

Εις τον δρόμον ολίγας ύβρεις και φοβέρας εσουνάτησα, και έφθασα γρήγορα εις την έζμπαν του Τριανταφύλλου. Διότι αυτά τα μέρη είναι έρημα και ακατοίκητα από ανθρώπους.

Ερωτώ τον πρώτον τυχόντα φελάχον εάν

ο ναζίρης¹⁵ είναι εκεί, και μου απαντά ότι «τάφας¹⁶», έφυγεν από το πρωί.

Η ώρα είναι η τετάρτη μ.μ. Ήδη είχαν διανύσει δύο ώρας εις την έρημον, και τώρα μανθάνω ότι ο ναζίρης της έζμπας δεν είναι εκεί.

Προχωρών και σκεπτόμενος πού θα διανυκτερεύσω, πλησιάζω εις την έζμπαν και βλέπω τους Αραπάδες, μικρούς και μεγάλους, έχοντας πανήγυριν. Αποφασίζω να υπάγω εις την έζμπαν του Μασάγλου¹⁷ απέχουσιν μισήν ώραν εις την έρημον* διαλογιζόμενος, εάν τον εύρω εκεί καλώς έχει* ειδέ άλλως ...

Φθάσας εις έζμπαν ερωτώ τον υπάλληλόν της εάν ο ναζίρης είναι εκεί, και μου λέγει ότι τώρα εκαβαλίκηψε και επήγε εις την έζμπαν του Κωνσταντινίδη, και ότι

απόψε θα κοιμηθούν εδώ διότι «με έχουν διατάξει να μαγειρέψω.» Κατεβαίνω από τον γάιδαρον, τον βάζω εις τον στάβλον, και λέγω εις τον μάγειραν να μου κάνει καφέ.

Επερίμενα αρκετήν ώραν μα κανείς δεν ήρχετο. Το σκότος επλησίαζε να σκεπάσει το φως της ημέρας, και εγώ ανησυχώ δια την καθυστέρησίν των* και μη βασιζόμενος εις τα λόγια του φελάχου καβαλικεύω και κατευθύνομαι προς την έζμπαν του Κωνσταντινίδη δια να βεβαιωθώ.

Δεν είχαν απομακρυνθή επί πολύ της έζμπας και τους αντικρύζω να έρχονται. Ησυχάζω και τους περιμένω καθώς διακρίνω και τρίτον καβαλάρην, και εννοώ ότι είναι ο ναζίρης του Λεχωνίτη.

¹⁵ ναζίρης, ο < αραβ. nazir = επιστάτης (έζμπας.)

¹⁶ τάφας < αραβ. tafash = εξηφανίσθη, έγινε Λούης.

¹⁷ στο Σκαρίφημα αυτά τα αγροκτήματα αναφέρονται σαν Ελληνικές Έζμπες.

Πλησιάζομε και τους χαιρετώ και βλέπω εις τα όμματά των την τρομεράν λαχτάραν και την απορίαν πώς εγώ ευρισκόμην εκεί.

Ανυπόμονοι με ερωτούν δια τα γεγονότα, πώς ευρίσκομαι εδώ και πούθε έρχομαι. Συνάμα δε γυρίζοντες εις έζμπαν ομού οι τέσσαρες τους λέγω τα καθέκαστα του Τελαράκ, και μου λένουν και αυτοί τα νέα από το Φακούς* διότι είχε έλθει άνθρωπος και τους είχε φέρει γράμμα από εκεί. Τέλος αφού εφάγαμεν και ετοιμάσαμε τα όπλα μας για κάθε τυχόν επίθεσιν της νυκτός, εδιενυκτερεύσαμεν καλώς, συλλογιζόμενοι δια τα περαιτέρω της αύριον. Εξημέρωσε η δεκάτη ενάτη του μηνός, και δια μακρού συμβουλίου οι άλλοι απεφάσισαν να πάρουν τον δρόμον δια το Φακούς¹⁸. Εγώ δε απεφάσισα να υπάγω εις την έζμπαν της Μανάτζας απέχουσας 4 ώρας (δηλ. περίπου 25χλμ.), από δρόμον εις την έρημον και μακριά από μεγαλούπολεις, ελπίζων ότι θα έχω περισσότεραν ψυχίαν παρά εις τας πόλεις.

Τον μόνον φόβον όπου είχαν έμπροσθέν μου ήταν αυτόν τού δρόμου. Έκανα τον σταυρόν μου και τους χαιρέτησα, και μόνος μου εκκίνησα μη έχων συνοδοιπόρον άλλον ειμή τον γάιδαρόν μου.

Δεν είχαν απομακρυνθή περισσότερον από ημισειαν ώραν, όταν έφθασα εις την έζμπαν του Ματσάγλη, και διερχόμεν από την Γκεζίραν¹⁹ της Σινέτας (Suneyta Gezira) η οποία δεν κατοικείται ειμή μόνον από ολίγους Βεδουίνους.

Εκεί βλέπω να εξέρχονται από τας σκηνάς των και να με πλησιάζουν Βεδουίνοι, ο ένας μετά τον άλλον, όπου εις διάστημα πέντε λεπτών μαζεύονται περισσότεροι από δέκα.

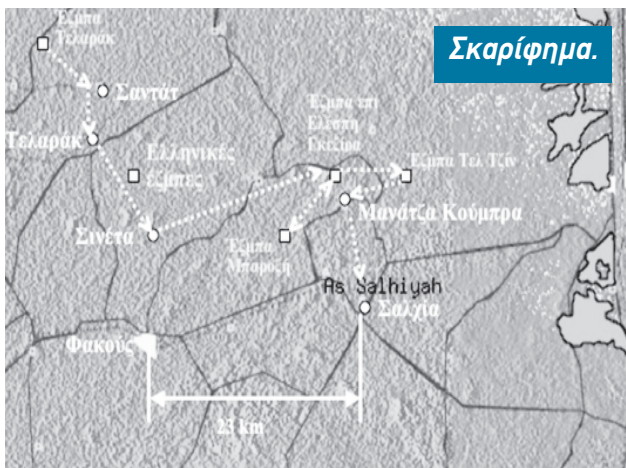
Τους χαιρετώ, πάντοτε με απλοϊκόν τρόπον, προσποιούμενος ότι δεν γνωρίζω τίποτε της καταστάσεως.

Αυτοί δε απορούντες δια την απλότητά μου με ερωτούν πού ηγαίνω, και τους λέγω ότι είμαι ναζίρης της έζμπας του Κριεγ, εις την περιφέρειαν της Μανάτζας,

και ηγαίνω εκεί.

Με ερωτούν «δεν φοβάσαι;» και τους λέγω: " διατί να φοβηθώ; Μήπως δεν διέρχομαι τον δρόμον αυτόν τακτικά;"

Αυτοί με τας απαντήσεις μου επεισθησαν ότι εγώ δεν γνωρίζω τίποτε της καταστάσεως, και αρχίζουν να μου λένουν χιλιάς διαδόσεις των κατορθωμάτων. "Και μάλιστα τώρα έχει συνεννοηθή η περιφέρειά μας να πάμε εις τας έζμπας των χασουάγκηδων (Ευρωπαϊών) δια να πάρωμεν τα ευρισκόμενα εν αυταίς, και να σκοτώσωμε και τους ναζίρηδες²⁰". Ότι εις την Γκεζίραν του Σαούντ (Saoud) γίνεται πόλεμος με τους Άγγλους, και άλλα τόσα λόγια.

Ευρισκόμενος εις αυτήν την κατάστασιν τους ερωτώ: "και τώρα από μένα τι θέλετε;"

Μου απαντά εις εξ αυτών και μου λέγει ότι "καλύτερα να καθίσεις κοντά μας έως ότου ησυχάσουν τα πράγματα. Και αν θέλεις να γυρίσεις πίσω, εγώ δεν θα σε αφήσω διότι εδώ είσαι εις χέρια καλά και δεν θα πάθεις τίποτε".

Σκεπτόμενος την κατάστασίν μου δεν ήμην ούτε δια εμπρός ούτε δια πίσω. Είχα ένα κουτί σιγάρα και άναψα ένα σιγάρον διαμοιράζων τα λοιπά εις τους περικυκλούντας εμέ, και αποφασίζω να τους παρακαλέσω δια να με συνοδεύσει εις εξ αυτών δια να με υπάγη εις την έζμπαν.

Τους είχαν δε ειπεί εκ των προτέρων ότι χρήματα δεν έχω, και ότι εις εκείνον όπου θα με συνοδεύσει, θα τον ανταμεί-

ψω όταν φθάσω εις την έζμπαν.

Εις εξ αυτών δέχεται και μου λέγει ότι θα μου δώσεις μιαν λίραν και ένα αρδέπι²¹ καλαμπόκι. Του τα υπόσχομαι, καβαλικεύει και αυτός, και εκκινούμεν.

Εις τον αναγνώστην πρέπει να καταστήσω γνωστήν την περιφέρειαν αυτήν. Από Σινέταν μέχρι την Γκεζίραν του Ελέσπη (δηλ. όπου ήτο η έζμπα του Αγγελή) η κατευθείαν γραμμή του δρόμου είναι περίπου τρεις ώρες (δηλ. περίπου 20χλμ.)* αλλά ο συνοδός μου μου λέγει ότι δεν πρέπει να πάμε από αυτόν τον δρόμον διότι υπάρχουν μερικές έζμπες Αραπάδων, και ίσως να μας επιτεθούν.

Εδώ πλέον εκατάλαβα την δολιότητά του* και μη γνωρίζων τι να κάνω, αφήνομαι εις το έλεος του Θεού και του λέγω "κάνε όπως εσύ γνωρίζεις".

Μου απαντά "ματχάφσι" (< αραβ. mathafish = μη φοβάσαι), και πορευόμενος πρώτος δια μέσου της ερήμου του Σαν Χάκιρ τον ακολουθώ διαλογιζόμενος την θέσιν όπου η μοίρα μου το είχε γραφτό δια να πεθάνω.....

Βαδίζοντες φθάνομεν εις ένα ποτάμι, Μάσραφ Ουμέγγριμ (?) λεγόμενον, και εκεί ο Βεδουίνος

σταματά.

Εδώ δεν υπήρχε ούτε βάρκα να περάσωμεν, ούτε άλλο μέσον, παρά έπρεπε ή να ξεγυμνωθώ και πλέοντας να διαβώ, ή να τον καβαλικέψω.

Μου λέγει "κατέβα να καθίσωμεν ολίγον και να ιδούμεν πώς θα περάσωμεν".

Αφού εκαπνίσσαμεν το τσιγάρον μας, με ηρεμίαν και ικετευτικόν τρόπον, του δίδω να καταλάβη ότι δεν είναι καιρός δια να καθίσωμεν. Και έτσι τον καταφέρω και σκώνεται δια να εύρη μέρος εις το ποτάμι δια να περάσωμεν. Μετ' ολίγον βρίσκει τον ζητούμενον δρόμον, περνάει τους γαϊδάρους, και επανέρχεται δια να πάρη και εμένα.

Τότε τον βλέπω να έχει άλλην όψιν το πρόσωπόν του, και με ερωτά εάν έχω χρήματα καθώς και περίστροφον.

Δεν εχώρει πλέον άλλη σκέψις εις τον

¹⁸ τοποθεσία αριστερά κάτω στο Σκαρίφημα.

¹⁹ γκεζίρα, η < αραβ. το νησί.

²⁰ τους ναζίρηδες, δηλ. τους επιστάτες.

²¹ αρδέπι, το < αραβ. ardeb = μονάδα μετρήσεως όγκου για "ξηρά υλικά" ίση προς 198 λίτρα.

νουν μου, παρά μόνον με καλόν τρόπον του λέγω ότι αυτά τα χρήματα έχω, 17 λίρας²², και αν με σκοτώση δεν έχει να καταλάβη τίποτε παρά μόνον θα έχη την αμαρτίαν του Θεού.

Δια της εξαγοράς των χρημάτων και δια των ικετευτικών λόγων μου τον καταφέρω και με απερνά από το ποτάμι.....

Συνέρχομαι ολίγον και καβαλικεύομε.

Πάντα αιωνία έρημος και μικρά βουνά έμπροσθέν μας, φθάνομεν εις την Γκεζίραν του Ελέσπη, ενός μεγάλου Βεδουίνου που και αυτός έχει την έζμπαν του εκεί.

Τότε είδον φελάχους να εργάζονται, συνέρχομαι και αρχίζω να ομιλώ με τον συνοδοιπόρον μου.

Του λέγω ότι τώρα πλησιάζομεν εις την έζμπαν μου, και ότι δεν πρέπει να ειπή τίποτε εις τους εκεί φελάχους μου παρά ότι «είμαι γνωστός του και ότι τον συνόδεψα δια να μην κακοποιηθή εις τον δρόμον.»

Φθάνομεν εις την έζμπαν, του δίδω το καλαμπόκι και απέρχεται.

Η ώρα είναι η τρίτη μ.μ. Εκάθισα ολίγον και βλέπω τους φελάχους μου να έρχονται ο εις κατόπιν του άλλου απορούντες πώς εγώ έφθασα, και δια να μάθουν τα νέα.

Τους λέγω εκείνα όπου εγνωρίζον, και τους εκαθησύχασα ολίγον βασισθέντας εις τα λόγια μου ότι η τάξις θα επανέλθη και ότι θα τιμωρηθούν αυτά αι αρπαγαί όπου γίνονται.

Την επαύριον επήγε καθείς εις την εργασίαν του, και εφώνασα τον πιστόν μου Μπερμπερίνον²³, φύλακα των αποθηκών της έζμπας, δια να έλθη εις το σπίτι.

Ιδιαιτέρως του έκανα γνωστά όλα αυτά, και του λέγω «να καβαλικεύσης τον γάιδαρον, και να υπάγης εις την έζμπαν Τελαράκ δια να ανοίξης την αποθήκην και να δώσης σπόρον εις τους φελάχους δια να σπεύρουν.»

Σκοπός μου ήταν να υπάγη εκεί δια να παρευρεθῆ μάρτυς των γεγονότων. Όπου και έφυγεν εκείνην την ώραν της πρωίας.

Πάραυτα φωνάζω και τον κυβερνητικόν φύλακα της έζμπας και του λέγω ότι «θα

πάρης αυτό το δισάκι και αυτό το σημείωμα και θα υπάγεις εις την Σαλχίαν δια να μου φέρης αυτά τα πράγματα, όπως σου γράφω, καθώς και νέα από τον εκεί μπακάλην.» Του έδωσα να καταλάβη ότι δεν έχει τίποτε να φοβηθή, και μετά πολλών δισταγμών παρέλαβε το σημειώμα μου και εκκίνησε.

Η ημέρα παρήρχετο, και διάφοροι διαδόσεις είχαν γεμίσει το κεφάλι μου από τον αρχιεργάτην μου καθώς και από γνωστούς γειτόνους.

Το σπουδαιότερον ήταν ότι πλησίον μου ήταν εις ναζιρης Έλλην, και με επληροφόρησαν ότι εφόρει φέσι και έφυγεν δια το Φακούς.

Επλησίαζε η νυξ και ο αγγελιοφόρος όπου είχαν στείλει εις Σαλχίαν δεν είχε φθάσει ακόμη. Οι δε φελάχοι είχαν επιστρέψει από τας εργασίας των και καθήμενοι ο εις έλεγε το κοντό του και ο άλλος το μακρύ του.

Η νυξ απήλθεν ανησυχαστική και η τρομερά ημέρα της 21 Μαρτίου εξημέρωσε γλυκιά.

Οι φελάχοι είχαν εξέλθει εις τας εργασίας των.

Εγώ δε ανυπόμονος επερίμενα να έλθει ο αποσταλείς αγγελιοφόρος.

Εις τας δέκα π.μ. βλέπω τον φύλακα να έρχεται και μου δίδει ένα γράμμα όπου είχε φέρει από Σαλχίαν.

Ανυπόμονος διαβάζω τας κάτωθι λέξεις: "έλα αμέσως εις Σαλχίαν. Εδώ δεν υπάρχει κανείς φόβος. Χαράλαμπος".

Ησυχάζω ολίγον και απεφάσισα δια την επαύριον να φύγω δια Σαλχίαν.

Αλλά δυστυχώς τα πράγματα δεν ήταν όπως εγώ τα εθεωρούσα.

Ο φύλακας, αφού μου είπε και άλλα νέα προφορικός, απήλθεν λέγων εις εμέ ότι έχουν προσκληθῆ όλοι να παραδώσουν τα όπλα των, και ότι θα πάει εις τον Δήμαρχον δια τα περαιτέρω* και έφυγεν. Παρήλθεν η ημέρα ήσυχη, και κατά τας 5 μ.μ. εκάθισα εις το γραφείον δια να μοιράσω τα της ημέρας ημερομίσθια, όταν εις τας 5 ½ περίπου βλέπω να μου έρχεται τρεχάτος εις εργολάβος εις τον οποίον είχαν αναθέσει την εργασίαν των μασραφιών²⁴ της έζμπας, και τρομαγμένος μου

λέγει: "Φύγε γρήγορα, για καουάγκα, και κρύψου".

Ανύποπτος όπως ήμουν την στιγμήν εκείνην τον ερωτώ "διατί;" και μου λέγει ότι πολλοί επαναστάται ήλθον έξω από την έζμπαν και θα κάνουν ό,τι εκάνανε και εις τες άλλες* "και πολύ φοβούμαι μήπως σας σκοτώσουν".

Όρα σκέψεως δεν υπήρχε, και του απαντώ ότι θα μείνω εδώ και ό,τι θέλουν ας κάνουνε.

Απήλθεν και με άφησε μόνον μου σκεπτόμενον τι να κάνω δια να ξεφύγω. Ήξευρα ότι αυτοί θα έχουν περικυκλώσει την έζμπαν και, αν με ιδούν να φεύγω, θα μου έδιναν καμιά κουμπουριά και θα πάω σαν σκυλί στ' αμπέλι.

Πάντα συλλογιζόμενος, βλέπω μια γυναίκα της έζμπας να αναρριχάται από τον όπισθεν τοίχον της έζμπας και να μου φωνάζει να υπάγω εις το σπίτι της διότι την είχε στείλει ο χόλης²⁵.

Συντοχρόνως, ακούω και φωνάς πλησίον της έζμπας και απειλάς* διότι ο χόλης τους εμπόδιζεν να εισέλθουν μέσα εις την έζμπαν.

Από εδώ πλέον αρχίζει η τραγωδία, και μη σκεπτόμενος δια τίποτε, εξέρχομαι της κάμαράς μου προς προϋπάντησιν των.

Εις την αυλήν συναντώ φελάχον της έζμπας και με ερωτά αν έχω χρήματα δια να τού δώσω. Δεν του απαντώ και εξέρχομαι της έζμπας* αναγνωρίζω τον χόλην μου, τον κυβερνητικόν φύλακα και ανθρώπους της έζμπας καθώς και πολλά άλλα πρόσωπα των φιλονικούντων.

Όταν με είδον, τους πλησιάζω και τους χαιρετώ. Απορούντες όλοι, παύουν τας φιλονικίας και κοιτώντας εμέ αρχινούν τας φοβέρας και ύβρεις. Με πλησιάζει ο φύλακας, με τραβάει και μου λέγει "πήγαινε μέσα και κάθισε, διότι δεν είναι καιρός δια έξω". Τον υπακούω, και συνοδευόμενος από αυτόν εισέρχομαι εις την κάμαράν μου και ανάβω την λάμπαν.

Δεν παρήλθον πολλά στιγμαί και σωρηδόν βλέπω να έρχονται μέσα.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

²² ποσό τεράστιο για την εποχή εκείνη!

²³ Μπερμπερίνος, ο = ο Βέρβερος, ο από την Μπαρμπαριά στη Βόρειο Αφρική.

²⁴ μασράφι, το < αραβ. masraf = αποστράγγιση, αποστραγγιστικά έργα σε χωράφι.

²⁵ χόλης, ο < αραβ. hool = ο αρχιεργάτης, ο εργοδηγός. Το δεξί χέρι του επιστάτη της έζμπας.

1 φωτογραφία 1000 λέξεις

Στην πρώτη σειρά από αριστερά η τρίτη είναι η Μανώ Γιανναρίδου και η έκτη η Φωτεινή Ζερβούδη. Στη κάτω σειρά από αριστερά η πρώτη είναι η Τούλα Κουβά. Δυστυχώς δεν γνωρίζουμε άλλα ονόματα.

Προσφορά • Ε. Σαμψαρέλου προσφέρει 100 ευρώ για την Πρόνοια.

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ:

www.mansouraglafka.gr

ΠΕΝΘΗ

Βαθεία είναι η λύπη μας για την απώλεια αγαπημένων μελών και φίλων:

- Χρήστου Καραντινόπουλου (Μάιος 2020)
- Αθηνάς Παπαδάκη (25 Ιουνίου 2020)
- Τάσου Τάρμπα (12 Σεπτεμβρίου 2020)

Τα πιο θερμά μας συλλυπητήρια στις οικογένειές τους.
Ο σύλλογος προσφέρει στη μνήμη τους 200 ευρώ στην Πρόνοια.

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΤΟΥΛΑ ΧΑΡΙΤΟΥ-ΠΕΚΛΑΡΗ
panagpek@gmail.com

Η γλαύκα
των αποφοίτων

ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΤΟΥΣ.
Η ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΗΣ ΓΛΑΥΚΑΣ ΠΡΟΪΠΟΘΕΤΑΙ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

ΑΘΗΝΑ

Από μικρό παιδάκι ήταν ο πρώτος άνθρωπος που είδα στο σχολείο μας (στην Μανσούρα) και μας υποδέχτηκε και μας φρόντισε καλλίτερα από τη μάνα μας χωρίς να λογαριάσει κόπους και θυσίες για να μας μάθει τα πρώτα γράμματα και παράλληλα να μας κάνει να αγαπήσουμε το σχολείο. Ιδιαίτερα εμένα, που και με την μάνα μου και με τον πατέρα μου είχαν μεγάλη φιλία τόσο με αυτήν, όσο και με τον αργότερα άνδρα της Σοφοκλή είχε μια ιδιαίτερη σχέση, την οποία διατήρησε μέχρι τέλους.

Όσο ήταν καλά, κάθε χρόνο στα γενέθλιά της, μας συγκέντρωνε σαν την κλώσσα, που συγκεντρώνει τα κλωσσόπουλα και αν και χαμένοι, μας έφερνε σε επαφή.

Πρώτη μου δασκάλα αγαπημένη μας Αθηνά ας είναι ελαφρύ το αττικό χώμα που σε σκεπάζει και ας έχεις έναν καλό παράδεισο γιατί πραγματικά τον αξίζεις

Γ. Ρούσσος

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τούλα Χαρίτου-Πεκλάρη (Πρόεδρος-Ταμίας)
τηλ.: 210 8625842 κιν.: 6977 897764

Λιλίκα Νικολοπούλου
(Αντιπρόεδρος -Γεν. Γραμματέας)
τηλ.: 210 6745832 κιν.: 6972723194

Τζόνυ Χριστοφίδης (Βοηθός Ταμίας)
κιν.: 6976597978

Σούλα Παπαδοπούλου (Σύμβουλος)
κιν.: 6973982282

Καίτη Αστρά (Σύμβουλος)
τηλ.: 210 6849957 κιν.: 6979 757001